

Rian de Mooij
semiarts neurologie, Zaans
Medisch Centrum

Bas ter Meulen
neuroloog, Zaans Medisch Centrum

Sandra Ferns
radioloog, Zaans Medisch Centrum

Als uw casus
wordt gepubliceerd,
ontvangt u van ons het
boek **Besturen in een
dokersjas** van
Marcel Levi.

Spierzwakte in de benen

MRI T2-gewogen opnames van het bekken (A, B) en de lumbale wervelkolom met proximale doorsnede (A) en distale doorsnede (B). A: intramusculair oedeem in de linker gluteaalmusculatuur en symmetrisch in de m. iliacus. B: symmetrisch intramusculair oedeem in de spieren van de bekkenbodem.

Een 72-jarige man die bekend was met een ossaal gemetastaseerd prostaatacarcinoom (cT3cNoM1b), kwam op de polikliniek neurologie in verband met toenemende spierzwakte en spierpijn in de bovenbenen. Door deze klachten was hij niet meer in staat te lopen. Dit was twee maanden eerder voor het eerst opgevallen toen hij was opgenomen op de afdeling Longgeneeskunde vanwege pleurale effusie. De klachten van spierzwakte en spierpijn waren langzaam progressief. Bij analyse van het pleura-vocht waren overigens geen maligne cellen aangetoond.

Neurologisch onderzoek wees op spierzwakte van de benen; MRC-schaal, een schaal voor de mate van spierzwakte: graad 2/3 van de iliopsoas, quadriceps 3/4, hamstrings 4/4, tibialis anterior 5-/5, gastrocnemius 5-/5-. Vanwege de oncologische voorgeschiedenis dachten we aan epidurale myelumcompressie door metastasen, een lumbosacrale plexopathie of een myopathie. Er werd een MRI-scan van de wervelkolom verricht. Hierop zagen we multipale wervelmetastasen, echter zonder compressie van het myelum of de plexus. Uitbreiding van de MRI met opnamen van het bekken liet symmetrisch intramusculair oedeem zien in de iliopsoas, quadriceps en de bil- en bekkenmusculatuur passend bij een myositis

(zie foto). Myositis bij een prostaatacarcinoom is beschreven als paraneoplastisch fenomeen.¹

Bij een paraneoplastische myositis wordt gedacht dat er een kruisreactie ontstaat tussen antitumor antistoffen en myositis antigenen (o.a. Jo-1, Mi-2) die aanwezig zijn op het oppervlak van spiercellen. In normaal spierweefsel komen deze antigenen weinig voor. Als spierweefsel echter beschadigd raakt en herstellende is, komen grote hoeveelheden van deze antigenen tot expressie. Hierdoor ontstaat er een vicieuze cirkel waarbij steeds meer spierweefsel beschadigd raakt door antitumorantistoffen.² De behandeling van een paraneoplastische myositis bestaat doorgaans uit het behandelen van de

tumor of het geven van immunosuppressiva of plasmaferese. Gezien de infauste prognose van onze patiënt met wervelmetastasen, myositis en vermoedelijk een pleuritis carcinomatosa zijn we overgegaan tot een palliatief beleid. Hij overleed twee weken later. ■

De voetnoten vindt u bij deze casus op medischcontact.nl/gezien.

contact

m.j.demooij@amc.uva.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

Heeft u ook een interessante casus voor deze rubriek?

Stuur tekst (max. 300 woorden) en beeld naar redactie@medischcontact.nl.

Wat ziet u?

Een 89-jarige vrouw kan steeds minder goed door de neus ademen, en haar bovengebtsprothese past niet goed. Wat ziet u in haar mondholte?

U kunt reageren op medischcontact.nl/watzietu.
Het antwoord vindt u volgende week in Medisch Contact.

